

Концепція та дорожня карта створення Центру карпатської культури

PL-BY-UA
2014-2020

Funded by
the European Union

«Створено за фінансової підтримки Європейського Союзу у рамках реалізації проекту Програми транскордонного співробітництва Польща - Білорусь - Україна 2014-2020 ЄС «Світ карпатських розет - заходи зі збереження унікальності культури Карпат». Проект реалізується Асоціацією для розвитку та промоції Підкарпаття «Про Карпатія» у партнерстві з Асоціацією органів місцевого самоврядування «Єврорегіон Карпати - Україна», Підкарпатським воєводством, Центром «Регіональний розвиток», Управлінням туризму та курортів Львівської ОДА, Агентством регіонального розвитку та транскордонного співробітництва «Закарпаття», Колочавською сільською радою, Комунальним закладом Львівської обласної ради «Адміністрація історико-культурного заповідника «Тустань», ГО «Громадський центр «Еталон», Косівською районною радою і Державною вищою східноєвропейською школою у Перемишлі. Зміст документу є виключною відповідальністю ГО «Еталон» та Косівської районної ради і в жодному разі не може вважатись таким, що відображає позицію Європейського Союзу».

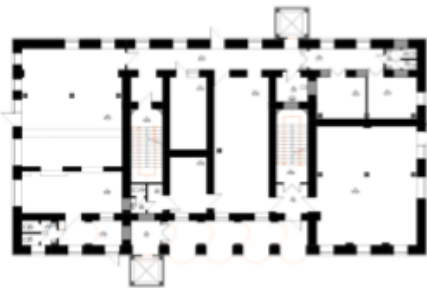
Вступна інформація

Створення Центру карпатської культури (ЦКК) триває у рамках реалізації проекту Програми транскордонного співробітництва Польща-Білорусь-Україна 2014-2020 "Світ карпатських розет - заходи із збереження унікальності культури Карпат". Проект передбачає реконструкцію частини будівлі для подальшого використання як культурно-креативного хабу, що функціонуватиме на перетині історичного та сучасного вимірів. Діяльність Центру карпатської культури, як якірного розвиткового об'єкта на Косівщині, покликана формувати у майбутньому позитивний імідж регіону, посилити туристичну інфраструктуру, задовольняти культурні, освітні, мистецькі потреби жителів району/регіону, гостей краю; залучати до взаємодії і співпраці громадські ініціативи, ОГС, підприємців, формувати культуру соціально відповідального бізнесу.

ЦКК - це мультифункціональний культурний простір для розвитку та промоції історико-культурної спадщини краю, у першу чергу - автентичних ремесел. Базовий перелік ремесел включає: різьбу, кераміку, ткацтво, художню обробку шкіри, мосяжництво, вишивку, писанкарство. Перелік не є вичерпним.

Будівля є історичною, але не має статусу пам'ятки. Це приміщення колишнього килимового цеху ВХО "Гуцульщина" площею майже 1500 м² (три поверхи).

Експерти PPV Knowledge Networks Володимир Воробей та Марія Кравченко проводили стратегування для визначення пріоритетних функцій та формування поетапних рекомендацій щодо створення ЦКК. Наступний документ сформовано за результатами опрацювання наданих матеріалів, ознайомчого візиту та стратегічної сесії з представниками заінтересованих сторін. Рекомендації сформовано з урахуванням пріоритетів Стратегії розвитку Івано-Франківської області на 2021-2027 роки та звіту ініціативи "Креативні міста та регіони" для міста Косова (2017, програма ЄС "Культура та креативність", Катерина Кравчук).

Перший поверх

Другий поверх

Третій поверх

Сторони та інтереси

У таблиці наведений аналіз ключових заінтересованих сторін у процесі створення ЦКК:

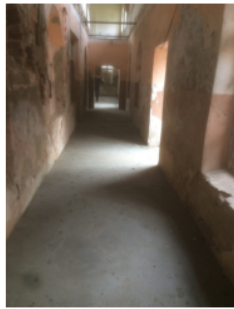
Внутрішні	Зовнішні
<ul style="list-style-type: none"> ● Косівський інститут прикладного та декоративного мистецтва ЛНАМ - позапрограмані знання для студентів та розвиток середовища майстрів; ● Майстри-початківці - вдосконалення навичок та базова бізнес-компетентність; ● Досвідчені майстри - пошук нових замовників, місце (локація) для резиденцій та проведення навчань, бізнес-освіта; ● Музей - тематичні виставки; ● Косівська міська та районна ради - місцевий економічний розвиток, якірний об'єкт для місцевого економічного розвитку, самоокупність/прибутковість об'єкту; ● HoReCa - туристичні потоки та розвиток компетенцій; 	<ul style="list-style-type: none"> ● Замовники - канал комунікації з місцевими майстрами; ● Туристи, які приїздять за атмосферою - комфорт та якісний змістовний відпочинок; ● Туристи, які навчаються ремеслам - доступ до майстрів та знань; ● Туроператори - якісний зрозумілий туристичний продукт; ● Регіональні органи влади (виконавчої та місцевого самоврядування - поширення досвіду успішної практики місцевого розвитку для інших громад, інтеграція об'єкту у регіональні продукти та проекти.

Призначення ЦКК

- розвиток місцевої культурної спадщини
- формування змістовного туристичного продукту
- підсилення та розвиток підприємництва

Але,

- НЕ для просування туризму
- НЕ майстерні для молодих майстрів (для цього є Косівський інститут прикладного та декоративного мистецтва ЛНАМ)
- НЕ місце конкуренції майстрів
- НЕ будинок культури з ремонтом або клубом
- НЕ конкурент місцевим HoReCa

Сценарії

1. **Туристичний, сімейно-орієнтований.** Орієнтований на масового туриста. В цьому випадку ЦКК репрезентує культурну спадщину через майстер-класи та експозицію, залучаючи широку аудиторію різних вікових категорій. Основним ризиком цього сценарію є перетворення на філію Косівського базару у приміщенні з сучасним ремонтом.
2. **Виставково-мистецький.** Орієнтований на майстрів. ЦКК - місце проведення виставок, пленерів та майстер-класів та приміщень в оренду під майстерні. Основний ризик - перетворення на залу слави майстрів, точку розколу між іменитими та молодими майстрами.
3. **Розвитковий.** Орієнтований на майстрів, якісний туризм місцевої культурної спадщини та місцевий економічний розвиток. Сценарій передбачає тривалий процес запуску ЦКК. Основними ризиками при цьому є: клаптиковість фінансування та, відповідно, виконання ремонтних робіт, а також дублювання функцій (ТІЦ, Інститут, Творча спілка, Будинки культури, музей).

Третій сценарій визначено як пріоритетний за результатами стратегічної сесії, де представники різних цільових аудиторій опрацювали функціональну матрицю відповідно до своїх інтересів.

Ключові принципи для втілення сценарію №3:

- **Кураторська концепція** - кураторський принцип для наповнення виставкової зали та навчальних кімнат, кураторські принципи щодо зовнішніх заходів у ЦКК (правила допуску до проведення заходів або відмови у проведенні таких заходів).
- **Власні формати підтримки підприємців** - створення ЦПП та ЦРЗ. ЦРЗ має бути "точкою входу" для креативних брендів, які шукають виконавців
- **Операційна самоокупність.** Джерела доходів - надходження від оренди, послуги супроводу підприємництва, платні заходи. ЦКК не заробляє на капітальні інвестиції (амортизацію приміщення, розширення, проведення капітального ремонту тощо), лише на операційну діяльність.

- **Прозоре управління** - дієва Наглядова рада, публічний річний звіт, аудит. Організаційна форма - комунальне некомерційне підприємство, яке приймає приміщення в оперативне управління.
- **Професійність команди** - власна управлінська команда з необхідним набором компетентностей.

Функції

Перелік функцій за результатами стратегування	Рекомендовані функції
<p>Адміністрування:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● управління простором ● промоція ремесел Косівщини ● центр підтримки підприємництва (ЦПП)* <ul style="list-style-type: none"> ○ розробка моделі роботи ○ послуги та ціноутворення ○ послуги - тренінги, супровід ФОП тощо ○ хакатони ● центр розміщення замовлень (ЦРЗ)** <p>Концептуальна арт-кав'ярня/ресторан</p> <ul style="list-style-type: none"> ● з можливістю комплексного обслуговування туристичних груп та учасників заходів ● з терасою ● якісний дизайн інтер'єру з використанням мотивів культурної спадщини Косова. <p>Конференц-сервіси:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● кімнати з одно-/двомісним поселенням на третьому поверсі ● зала для проведення подій <p>Виставкова зала:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● наповнення визначати через конкурс (рік/півроку) ● зала слави*** <p>Кімната/ти майстрів:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● простір для роботи майстрів. Врахувати потребу - 1 велика кімната для спільного простору, до 3-ох менших 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Розвиток підприємництва <ol style="list-style-type: none"> 1.1. Навчання (тренінги) 1.2. Розвиткові проекти (хакатони тощо) 1.3. Послуги - консалтинг, бухгалтерський супровід, юридична консультація 2. Створення точок тяжіння (для мешканців та гостей, привід приходить в ЦКК) <ol style="list-style-type: none"> 2.1. Організація власних виставок та подій 2.2. Організація конференцій високого рівня (знакові) 2.3. Атмосферна кав'ярня / ресторан (точка тяжіння для місцевих мешканців) 3. Промоція культурної спадщини <ol style="list-style-type: none"> 3.1. Проекти (розвиток аудиторії, міжнародні колаборації, європейські проекти тощо) 3.2. Навчання майстрів 3.3. Майстер-класи 3.4. Освітні програми 3.5. Виставки

<p>для окремих ремесел або груп ремесел.</p> <ul style="list-style-type: none"> • простір для навчання майстрів (майстер-класи від досвідчених майстрів) • асортиментна кімната**** <p>Навчальні кімнати:</p> <ul style="list-style-type: none"> • проведення майстер-класів, в тому числі дитячих • проведення заходів у меншому форматі 	
---	--

***Центр підтримки підприємництва** - команда ЦКК, що займатиметься розвитком самозайнятих, мікро та малого бізнесу у Косові через проведення навчальних програм, організацію заходів, надання бухгалтерських та юридичних послуг, надання приміщень за пільговими умовами та через промоцію підприємництва серед мешканців громади тощо.

****Центр розміщення замовлень** - сервіс (віртуальний та фізичний) пошуку виконавців робіт, підрядників та майстрів у Косові та регіоні. До центру звертатимуться бренди з інших регіонів України та з за кордону для розміщення замовлень серед майстрів та майстерень Косова та регіону.

*****Зала слави** - простір для відзначення видатних майстрів Косова з презентацією робіт, описом життєпису тощо.

******Асортиментна кімната** - кімната з прикладами матеріалів, де майстри або студенти можуть підібрати необхідні їм зразки, переглянути матеріали для можливого використання.

Складові

1. Адміністрація (загальне управління, робота з приватними партнерами, замовленнями на простір, куратор простору).
2. Відділ розвитку (написання проектів розвитку ЦКК, впровадження проектів)
3. ЦПП
4. ЦРЗ
5. Кімната/ти майстрів
6. Виставкова зала
7. Навчальні кімнати
8. Гостьові кімнати
9. Зала для проведення подій
10. Концептуальна арт-кав'ярня/ресторан

Етапність

Етап 0. Створення базових передумов.

Інфраструктура

- Створення простору для тестування функцій.
- Ремонт - завершення реконструкції об'єкта, благоустрій прилеглої території, підведення комунікацій.

Функції

- Базове опрацювання функцій та відповідних складових ЦКК.

- Підготовка гіпотез та концепцій пілотних проектів та заходів для функцій.

Управління та інституціоналізація

- Прийняття рішення про створення. Базове положення про діяльність.
- Базова організаційна структура, менеджер ЦКК, планування команди (функції на етап 1, описи посад).
- Наглядова рада - розробка положення, формування першого складу.

Комунікація та взаємодія

- Базова комунікація - базова сторінка, сторінка у facebook, медіа-кіт.

Фінансування

- Завершення робіт за проектом "Світ карпатських розет - заходи із збереження унікальності культури Карпат".
- Підготовка проектних заявок для пошуку грантового фінансування для потреб ЦКК відповідно до визначеної етапності, функцій та складових простору ЦКК.

Тривалість

- 2019 - 2021

Етап 1. Мінімально життєздатний продукт.

Інфраструктура

- Базова експлуатація першого поверху будівлі ЦКК (утримання інфраструктури).
- Архітектурний конкурс на зонування та комплексний дизайн інтер'єру.
- Будівельні роботи - поверхи (внутрішнє оформлення).
- Облаштування прибудинкової території.

Функції

- Хакатони щодо окремих функцій та робочі групи для опрацювання результатів.
- Пілотний поверх. Тестування різних форматів заходів.
- Формування навичок підприємництва у місцевих майстрів та HoReCa
 - послуги супроводу ФОП (бухгалтерія, юридична складова, супровід питань з правами інтелектуальної власності)
 - семінари для розвитку бізнес-компетентностей
- Тестові формати подій майстрів
 - майстер-класи
 - резиденції/літня школа
 - фестиваль

Управління та інституціоналізація

- Розробка операційної моделі управління ЦКК.
- Розробка та пілотування правил простору:
 - конференц-сервіс
 - виставки
 - майстри
 - туризм
- Менеджер ЦПП/ЦРР у структурі ЦКК (менеджер діяльності з підтримки бізнесу).
- Розробка умов для залучення приватного партнера для концептуальної арт-кав'ярні/ресторану.

Комунікація та взаємодія

- Формування спільноти майстрів
 - база майстрів
 - пілотні навчальні події для майстрів

- неформальні заходи для формування спільноти майстрів (дискусії, обговорення, тощо)
 - Брендування ЦКК як інституції та складових.
 - Розробка комунікаційної стратегії.
- Фінансування
- Великі інфраструктурні грантові проекти
 - Малі грантові проекти на пілотування функцій, проведення заходів, запуск послуг для підприємців тощо.
- Тривалість
- 2022 - 2024

Етап 2. Пілотна експлуатація.

Інфраструктура

- Пілотний запуск конференц-сервісу (зала для проведення подій, гостьові кімнати, навчальні кімнати).
- Облаштування концептуальної арт-кав'ярні/ресторану приватним партнером.
- Процеси утримання та підтримки інфраструктури у належному стані.

Функції

- Створення повноцінних ЦПП та ЦРЗ.
- Розробка програм та подій (календар подій та заходів ЦКК)
 - знакові
 - типові
 - резиденції

Управління та інституціоналізація

- Оновлення положення ЦКК та пакету управлінських документів
- Кураторство виставкового простору.
- Повна команда ЦКК. Система підвищення компетентностей персоналу. Система стажувань.
- Прописані бізнес-процеси.

Комунікація та взаємодія

- Впровадження комунікаційної стратегії. Формування сильного бренду ЦКК.
- Оновлення складу Наглядової ради.
- Оновлення сайту ЦКК (у т.ч. бази знань, іншомовні версії).
- Включення ЦКК у туристичну, культурну та розвиткову діяльність міських та обласних установ (просування ЦКК через партнерства з ТІЦ, бюро розвитку туризму тощо).
- Встановлення міжнародних партнерств.

Фінансування

- Надання послуг та впровадження проектів для виведення ЦКК на операційну самоокупність.
- Великі грантові проекти на проведення знакових подій у просторі, реалізацію великих проектів (у т.ч. міжнародних).
- Підтримка проектів для проведення заходів та ініціатив у ЦКК (ЦКК як партнер або підрядник).

Тривалість

- 2025-2027

Дорожня карта реалізації концепції ЦКК (етапність) залежить від наявності людських, часових та фінансових ресурсів, та, відповідно, може змінюватись. Проте послідовність дій та узгодженість компонентів реалізації концепції мають залишатись у відповідності до наведеного вище.